

АНАЛІТИЧНА ЗАПИСКА

щодо виконання у I півріччі 2023 року заходів Програми охорони навколишнього природного середовища у Тернопільській області на 2021-2027 роки

З метою реалізації екологічної політики, спрямованої на стабілізацію та поліпшення стану навколишнього природного середовища в області, розбудови інфраструктури та покращення екологічної ситуації для забезпечення сталого розвитку території області рішенням Тернопільської ради від 03.02.2021 № 58 було затверджено Програму охорони навколишнього природного середовища в Тернопільській області на 2021-2027 роки (далі Програма), зі змінами.

В частині реалізації заходів з покращення якості поверхневих вод Борщівською міською радою закуплено та встановлено установку КУБО-250 для забезпечення біологічної очистки стічних вод. На замовлення Заліщицької міської ради розроблено проектно-кошторисну документацію для будівництва каналізаційних очисних споруд та демонтовано старе обладнання.

З метою вирішення проблемних питань щодо стану водовідведення в області підготовлено та внесено пропозиції до програми перебування представників Міжнародної організації з міграції в Україні Агенції ООН у Тернопільській обласній військовій адміністрації стосовно розгляду можливості співфінансування будівництва та реконструкції найбільших каналізаційних очисних споруд області, по яких розроблена проектно-кошторисна документація.

ТОВ „Пивоварня „Опілля” розпочато будівництво очисних споруд, яке планується завершити до кінця 2023 року.

ПрАТ „Тернопільський молокозавод” реалізовує проект з будівництва другого виробничого корпусу із встановленням обладнання для сушіння сироватки, що дасть можливість переробляти технологічні відходи (сироватку) шляхом сушіння та її реалізації. Будівництво біогазового комплексу з переробки відходів підприємства на даному етапі та до завершення і введення в промислову експлуатацію другого виробничого корпусу з влаштуванням цеху сухих молочних продуктів планується завершити до кінця поточного року.

Сільськогосподарським підприємством ТОВ „Захід Агроенергоінвест” у с. Соколів побудовано біогазову установку на відходах птахівництва і сільськогосподарських потужністю 2,4 МВт. Біокомплекс утилізує відходи: курячий послід – 40%, рослинні відходи – 60%.

ФГ „Масарівські Липки” у I півріччі 2023 року завершено монтаж біогазової установки з переробки рослинних та тваринних відходів потужністю 1 МВт.

Інвентаризацією місць накопичення заборонених і непридатних до використання в сільському господарстві ХЗЗР зафіксовано наявність цих небезпечних відходів в окремих територіальних громадах області у кількості 17,032 тонни. В обласному бюджеті на 2023 рік передбачено кошти у розмірі 1200,0 тис. гривень на реалізацію природоохоронного заходу „Забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення,

утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів та небезпечних хімічних речовин, у тому числі або заборонених до використання хімічних засобів захисту рослин”. Упродовж звітнього періоду вивчалось питання можливості співфінансування заходу шляхом залучення коштів з бюджетних рахунків органів місцевого самоврядування.

ДП „Бучацький мальтозний завод”, використовує на праві постійного користування, як поля фільтрації, земельну ділянку площею 5 га та проводить будівництво нового бардо проводу з виконанням підготовчих робіт для подальшого використання, як поля фільтрації, іншої земельної ділянки площею 50 га.

Під час реалізації першого етапу експериментального проєкту щодо створення сприятливих умов для забезпечення ефективного споживання електричної енергії населенням (на виконання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 10 січня 2023 року № 25) Тернопільською філією АТ „Укрпошта” упродовж I півріччя 2023 року обміняно та передано на утилізацію 659021 одиниць отриманих від населення відпрацьованих ламп розжарювання.

З метою збільшення площі природно-заповідного фонду управлінням екології та природних ресурсів обласної військової адміністрації у I півріччі 2023 року продовжується підготовка документів до проєктів створення (розширення) 24 нових територій та об’єктів природно-заповідного фонду загальною площею 12,41 тис. га.

Обстежено 4 природних комплекси на околицях с. Горожанка Монастирської міської територіальної громади, перспективних для створення територій та об’єктів природно-заповідного фонду.

За поданням обласної державної адміністрації на розгляді в Офісі Президента України схвалений Кабінетом Міністрів України проєкт Указу Президента України про розширення території національного природного парку „Кременецькі гори” на 532,8362 га, в Міндовкілля - матеріали про розширення території національного природного парку „Кременецькі гори” ще на 188,59 га. надіслано до державного спеціалізованого господарського підприємства „Ліси України” матеріали на поновлення погодження включення земель лісогосподарського призначення площею 504,0 га до території національного природного парку „Кременецькі гори”.

Реалізація поставлених завдань суттєво залежить від конструктивної позиції органів лісового та мисливського господарства у зв’язку з тим, що утворення нових об’єктів природно-заповідного фонду можливе, в основному, за рахунок лісових площ, а також сільських, селищних, міських рад, які згідно з вимогами статей 51-53 Закону України „Про природно-заповідний фонд України”, статей 26, 43 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні” погоджують організацію територій та об’єктів природно-заповідного фонду. Загалом обласним управлінням лісового та мисливського господарства і підпорядкованими йому державними лісогосподарськими підприємствами, органами місцевого самоврядування у 2009-2022 роках відмовлено в організації

61 нової території та об'єкта природно-заповідного фонду та розширенні існуючих загальною площею 49,31 тис. га.

Внаслідок цього показника рівня охоплення території області об'єктами природно-заповідного фонду (15 % від загальної площі області або 207,37 тис. гектарів), визначеного постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695 „Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 - 2027 роки”, не досягнуто.

У звітному періоді Вишнівцецькою селищною радою Кремнецького району відмовлено у погодженні організації ботанічної пам'ятки природи місцевого значення „Лозівська зозулинцева ділянка” площею 0,83 га і комплексної пам'ятки природи місцевого значення „Чорні криниці” площею 5,9 га, Товстенською селищною радою Чортківського - комплексної пам'ятки природи загальнодержавного значення „Солонські говди” орієнтовною площею 101,5 га, Тернопільською міською радою - парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва „Сквер Миру” площею 1,5 га, Іване-Пустенською сільською радою Чортківського району - ландшафтного заказника місцевого значення „Чорна скеля” площею 33,3 га.

На розгляді органів місцевого самоврядування перебувають клопотання управління про організацію 2 територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 64,1944 га.

У результаті здійснення заходів площу природно-заповідного фонду в області доведено до 123,87 тис. га. Природно-заповідний фонд області має у своєму складі 656 одиниць територій та об'єктів. Питома вага площі природно-заповідного фонду у площі Тернопільської області складає 8,95%.

Продовжується роз'яснювальна робота з органами місцевого самоврядування стосовно необхідності збереження цінних природних комплексів та об'єктів на підпорядкованих територіях, збільшення площі природно-заповідного фонду як мінімум до 5% від площі території громади

У межах Тернопільської області до переліків об'єктів Смарагдової мережі Європи включено 9 природних територій загальною площею 76,8 тис.гектарів: „Borsuky” площею 1120 га („Борсуки”, UA0000122); „Seretskyi” площею 6489 га („Серетський”, UA0000189); „Kremenetski Hory, National Nature Park” площею 6948 га (національний природний парк „Кременецькі гори”, UA0000190); „Ikva river valley in Ternopil region” площею 7194 га („Долина річки Іква в Тернопільській області”, UA0000344); „Surazka Dacha” площею 6343 га („Суразька дача”, UA0000250); „Berezhanske Opillia” площею 20646 га („Бережанське Опілля”, UA0000190); „Lower Seret river valley ” площею 2541,9 га („Нижня течія річки Серет”, UA0000355); „Dnistrovskyi Kanion National Nature Park” площею 10870 га (національний природний парк „Дністровський каньйон”, UA0000122), „Pidhaietskyi Regional Landscape Park” площею 5080 га (регіональний ландшафтний парк „Підгаєцький” UA0000188), „Medobory Nature Reserve” площею 9552 га (природний заповідник „Медобори” UA0000010).

Рішенням Тернопільської обласної ради від 29 вересня 2020 року № 1709 „Про підтримку включення мережі печер Тернопільської області до

Попереднього списку об'єктів всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО" підтримано пропозицію Міндовкілля, щодо включення печер Тернопілля до Попереднього списку об'єктів всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО.

Національним природним парком „Кременецькі гори” протягом I півріччя 2023 року здійснювалися заходи щодо верифікації (підтвердження) оселищ рідкісних видів флори та фауни на території Парку, а саме: проведено обстеження та картування оселищ рідкісних видів флори та фауни території парку, проведено дослідження на предмет виявлення локалізації хижих птахів, проведено дослідження скелястих оселищ на предмет виявлення кажанів, підготовлено менеджмент-плани; проведено інвентаризації із вивчення складу та будови ценозів, уточнено списки видів рослин і тварин поширених на території Парку, розроблено природоохоронні рекомендації, щодо збереження рідкісних видів рослин і тварин, занесе-них до Червоної книги України та охоронних списків тощо. Станом на 01.06.2023 року зафіксовано 1194 види рослин та 792 видів тварин (з них 53 види рослин та 53 види тварин занесені до Червоної книги України). Список видів комах поновлено 32-ма новими видами; рослиноїдних кліщів – 10 видів.

На території Кременецького ботанічного саду в природних ценозах зростає 12 видів рослин занесених до Червоної книги України та 17 видів рослин з категорії регіонально- рідкісні. Проведено моніторинг їхніх місцезростань. Стан популяцій червонокнижних видів несе флуктуаційний характер і визначається як стабільний. Проводиться щорічний моніторинг природних біотопів на предмет виявлення чужорідних видів та динаміки стану рідкісних популяцій на території установи. Встановлено, що інвазії представників родини на г. Воловиця представлені видом очиток скельний Там же зафіксовано проникнення очитку несправжнього у природні угруповання.

У 2023 році на території національного природного парку “Дністровський каньйон” та на прилеглих ділянках виявлено нові природні оселища рідкісних та зникаючих видів рослин: цибуля ведмежа, берека, таволга польська, зимолюбка зонтична, косарики черепитчасті, аконіт несправжньопротитруйний, любка дволиста, цмин пісковий та тварин: пугач, сорокопуд сірий, жаба прудка, міль перистовуса букова.

Кременецьким ботанічним садом з метою усунення фітоценотичного забруднення оселищ регулярно проводиться механічне знищення інвазійних чужорідних видів - амброзії полинолистої на г. Воловиця та золотушника канадського в урочищі „Кар'єр”. У результаті системних заходів по знищенню даних видів площа інвазій значно скоротилася, що сприяло відновленню оселищ природних видів у т.ч. рідкісних, наприклад, костриці білдуватої в урочищі „Кар'єр”. З метою недопущення проникнення у природні ценози ботанічного саду борщівника Сосновського проводилося механічне знищення даного виду довкола експозиційних ділянок.

В області шляхом розроблення проєктів землеустрою з організації та встановлення меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду, технічною

документацією із землеустрою з інвентаризації земель лісового фонду, а також іншою документацією повністю або частково встановлено межі для 279 територій та об'єктів природно-заповідного фонду (42,38% від загальної кількості) загальною площею 38402,427 га, що становить 28,22% від загальної площі природно-заповідного фонду області.

Зокрема, виготовлено проекти землеустрою з організації та встановлення меж для 50 територій та об'єктів загальною площею 851,5623 гектарів. Технічною документацією із землеустрою з інвентаризації земель лісового фонду, а також іншою землевпорядною документацією, частково або повністю встановлені межі 229 територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 40,80 тис. гектарів, до Державного земельного кадастру України внесено обмеження про використання цих земель.

Документи, що посвідчують право користування земельними ділянками, виготовлені природним заповідником „Медобори” на площу 9478,0420 гектарів, Кременецьким ботанічним садом – 200,00 гектарів, національним природним парком „Кременецькі гори” – 3942,2790 гектарів.

За рахунок коштів обласного бюджету в сумі 450 тис. гривень розпочато розроблення проектів землеустрою з організації та встановлення меж 28 територій та об'єктів природно-заповідного фонду на територіях Саранчуківської, Білецької, Більче-Золотецької, Лопушненської сільських територіальних громад, Козівської, Великобірківської, Вишнівецької, Скала-Подільської селищних територіальних громад, Збараської, Теревовлянської, Борщівської, Монастириської, Скалатської міських територіальних громад.

Розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 6 лютого 2023 року № 43/01.02-01 надано дозвіл на розроблення технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель лісогосподарського призначення державної форми власності орієнтовною площею 3623,2631 гектарів. Для виконання робіт з інвентаризації земель державної форми власності спрямовано 520 тис. гривень з державного бюджету.

Орієнтовна площа лісів комунальної форми власності, що перебували у землях запасу, становила 18,4 тис гектарів. Станом на кінець другого кварталу 2023 року з цих земель сформовано земельні ділянки комунальної форми власності загальною площею 1157,3 гектарів та зареєстровано речові права на землю, зокрема: Бучацькою міською радою – 840,5 гектарів, Збараською міською радою – 123,7 гектарів, Хоростківською міською радою – 67,3 гектарів, Байковецькою сільською радою – 125, 8 гектарів. Передано у постійне користування комунальним лісогосподарським підприємствам 1157,3 гектара земель лісогосподарського призначення комунальної форми власності для ведення лісового господарства та пов'язаних із ним послуг,

Проводиться інвентаризація земель лісового фонду комунальної форми власності на загальну площу 1571,405 гектарів, зокрема: Великогаївською сільською радою Тернопільського району -175,0 гектарів, Саранчуківською сільською радою Тернопільського району – 578,1 гектара, Скала-Подільською селищною радою Чортківського району – 700,0 гектарів Теревовлянською

міською радою Тернопільського району – 105,0 гектарів, Коропецькою селищною радою Чортківського району – 13,305 гектара.

Іншими сільськими, селищними та міськими радами рішення про передачу в постійне користування комунальним та державним спеціалізованим лісогосподарським підприємствам земельних ділянок лісів комунальної форми власності не приймалося.

Протягом I півріччя 2023 року заходи з проведення інвентаризації полежахисних лісових смуг, розташованих на землях сільськогосподарського призначення органами місцевого самоврядування не фінансувалися та роботи не проводилися.

У межах області знаходиться 1219 площинних водних об'єктів (ставків, водосховищ) державної і комунальної форми власності загальною площею водного плеса 9255,00 гектарів. За інформацією Регіонального офісу водних ресурсів в області сформовано земельні ділянки водного фонду державної та комунальної форми власності під 609 водними об'єктами (включно з прибережними захисними смугами) загальною площею 48015,0259 гектарів,

Розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 29 грудня 2022 року № 938/01.02-01 надано дозвіл національному природному парку „Дністровський каньйон” на розроблення проекту землеустрою щодо відведення лісових земель у постійне користування площею 319,00 гектарів, з обласного бюджету на виконання цих робіт спрямовано 299 тис. гривень.

Протягом 2023 року в рамках здійснення заходів програми залісення земель державними лісогосподарськими підприємствами області проведено лісовідновлення на площі 299,6 га, створено нові ліси на площі 25,6 га, висаджено 1324,3 тис. дерев. Також проведено доповнення раніше створених лісових культур і нових лісів на площі 496,2 га, висаджено 514,2 тис. дерев. Для сприяння природному поновленню на виділених лісових ділянках площею 47,4 га висаджено 22,7 тис. дерев. Іншими лісокористувачами проведено лісовідновлення на площі 49,4 га, висаджено 260,2 тис. дерев, для сприяння природному поновленню на виділених лісових ділянках площею 14,2 га висаджено 11,6 тис. дерев, а також проведено озеленення населених пунктів на площі 0,02 га, висаджено 0,75 тис. дерев.

Крім цього, з метою виконання Програми Президента України „Зелена країна” органами місцевого самоврядування передано в постійне користування ДП „Ліси України” земельні ділянки загальною площею 18,9581 га.

На розгляді сільських, селищних та міських рад перебуває 105 поданих філіями ДП „Ліси України” клопотань про виділення лісогосподарським підприємствам 718,5665 га земель під залісення, які непридатні для сільськогосподарського використання.

Упродовж 2023 року обласною військовою адміністрацією неодноразово піднімалося питання передачі земель міськими, сільськими, селищними радами для створення нових лісонасаджень, передачі лісів комунальної форми власності у користування державним і комунальним підприємствам та організаціям для ведення господарства. Спільно з представниками Подільського лісового офісу

ДП „Ліси України” та Південно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства проведено наради з головами територіальних громад щодо стану передачі в постійне користування самозалісених та придатних для залісення земельних ділянок у рамках виконання Указу Президента України від 07.06.2021 № 228/2021 „Про деякі заходи щодо збереження та відтворення лісів”, програми Президента України „Зелена країна”.

Крім цього, листами Тернопільської обласної військової адміністрації від 13.03.2023 № 03-2241 та від 06.06.2023 № 03/5053/14 запропоновано органам місцевого самоврядування області вирішити питання щодо відведення у постійне користування державним і комунальним лісогосподарським підприємствам деградованих, малопродуктивних та порушених земель, вилучених з обробітку, а також самозалісених земель площею 700 га для ведення лісового господарства, зокрема створення нових лісонасаджень.

У I півріччі 2023 року у рамках Програми підготовлено та розміщено на офіційному сайті управління екології та природних ресурсів обласної військової адміністрації 137 публікацій з екологічних питань. Здійснено моніторинг друкованих видань та інтернет-ресурсів, через які за звітний період оприлюднювалась екологічна інформація, у мережі «Фейсбук» (спільноти «Управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації», «Громадська рада при управлінні екології та природних ресурсів Тернопільської облдержадміністрації», «Унікальні перлини природи Тернопільщини») опубліковано та поширено 472 дописи з природоохоронних питань. Проведено 10 інформаційних компаній, спрямованих на відзначення екологічних дат та днів.

Регіональним офісом водних ресурсів у Тернопільській області спільно з управлінням освіти і науки обласної військової адміністрації та Тернопільським обласним центром еколого-натуралістичної творчості української молоді у I півріччі 2023 року проведено обласний конкурс «Вода – джерело життя».

З метою підвищення екологічної культури учнівської молоді, залучення дітей до суспільно-значимої та екологічно-корисної роботи, у закладах освіти області функціонують 148 гуртків еколого-натуралістичного напрямку, в яких навчається 2078 учнів. У Тернопільському обласному центрі еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді для дітей працює Літня екологічна школа.

У звітному періоді організовано 46 громадських обговорень планованої діяльності, в тому числі в електронному вигляді, в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля, 5 проєктів документів державного планування зі звітом про стратегічну екологічну оцінку, 27 повідомлень про намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами.

В цілому у звітному періоді проведено 78 консультацій з громадськістю (громадських слухань, електронних консультацій).

В установах природно-заповідного фонду функціонує два еколого-просвітницькі центри та один музей природи. У національному природному

парку «Дністровський каньйон» створено музей геологічних, палеонтологічних та історичних зразків.

З обласного фонду охорони навколишнього природного середовища виділено кошти в сумі 299 954 грн. та розпочато роботи з будівництва еколого-освітнього майданчика в м. Заліщики.

Національним природним парком «Кременецькі гори» подано запит в Міндовкілля України про виділення коштів для будівництва візит-центру. Заплановано створити 5 еколого-просвітницьких центрів.

Організовано та проведено ряд природоохоронних, еколого-просвітницьких заходів до Всеукраїнських та Міжнародних екологічних акцій.

На природоохоронну тематику створено презентації, відеоролики, надруковано ряд інформаційних буклетів.

**Заступник начальника управління –
начальник відділу формування екологічної
мережі, природних ресурсів, екологічного
моніторингу та зв'язків з громадськістю**

Ігор П'ЯТКІВСЬКИЙ

Оксана Москалик 25 95 93

Інформація про виконання програми у I півріччі 2023 року

1	Назва заходу	Відповідальний виконавець та строки виконання заходу	Планові обсяги фінансування, тис.грн.						Фактичні обсяги фінансування, тис.грн.						Стан виконання заходу (результативні показники виконання програми)
			Усього	У тому числі					Усього	У тому числі					
				Державний бюджет	Обласний бюджет	Районний бюджет	Бюджети місцевого самоврядування	Кошти не бюджетних джерел		Державний бюджет	Обласний бюджет	Районний бюджет	Бюджети місцевого самоврядування	Кошти не бюджетних джерел	
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1. Адаптація до змін клімату.															
1	Підготовка рекомендацій щодо стабілізації гідрологічного режиму та збереження водних ресурсів в умовах змін клімату	Управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації													Захід не фінансувався, роботи не проводились.
	Усього, у т.ч.		49,0	-	49,0	-	-	-							
	I етап 2023 рік.		49,0	-	49,0	-	-	-							
2	Будівництво біогазових комплексів з переробки органічних відходів сільського господарства, цукрових заводів, тваринницьких ферм, підприємств м'ясної, молочної промисловості, спиртової промисловості	Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, власники підприємств(зав згодою)	Згідно з проектами будівництва												Фермерським господарством „Масарівські Липки” (м. Копичинці, Чортківський район) у I кварталі 2023 року завершено монтаж біогазової установки на відходах тваринництва і сільськогосподарських рослин проектною потужністю 1 МВт.
	Усього, у т.ч.		*	-	-	-	-	*	-	-	-	-	-	-	
	I етап: 2023 рік.		*	-	-	-	-	*	-	-	-	-	-	-	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
3	Запровадження в закладах освіти області циклу із кліматичної освіти „Клімат змінюється. Час діяти”	управління освіти і науки облдержадміністрації, Тернопільський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді													Захід не фінансувався, роботи не проводились.
		Усього, у т.ч.	*	*	-	-	-	*	-	-	-	-	-	-	
		I етап 2023 рік.	*	*	-	-	-	*	-	-	-	-	-	-	
4	Розроблення регіональної стратегії адаптації до змін клімату	Управління екології та природних ресурсів обласної військової адміністрації													Захід не фінансувався, роботи не проводились.
		Усього, у т.ч.	400,0	,	400,0										
		I етап 2023 рік	400,0	,	400,0										
За напрямком 1		Усього, у т.ч.	449,0	,	449,0	,	,	*	,	,	,	,	,	,	
		за 2023 рік	449,0	,	449,0	,	,	*	,	,	,	,	,	,	
2. Якість атмосферного повітря.															
1.	Санація п'ятого поверху виробничо-лабораторного адміністративного приміщення управління екології та природних	управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Згідно з проектом												Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.12.2020 № 1636-р приміщення передано на баланс Державної екологічної інспекції. В Тернопільській області .Кошти не

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	ресурсів облдержадміністрації	усього, у т.ч.	1400,00	1400,00	.	.	.	*	.	.	.	.	.	.	виділялись.
		I етап: 2023 рік	700,00	700,00	.	.	.	*	.	.	.	.	.	.	
За напрямком 2		усього, у т.ч.	1400,00	1400,00											
		2022 рік	700,00	700,00											
3. Якість поверхневих та підземних вод															
1	Капітальний ремонт біологічних очисних споруд Новосільської спеціальної школи Тернопільської обласної ради	Управління екології та природних ресурсів обласної військової адміністрації, дирекція Новосільської спеціальної школи Тернопільської обласної ради (за згодою)	Згідно з договорами												Захід не фінансувався, роботи не проводились.
		усього, у т.ч.	1200,0	.	1200,0	*	*	*	.	.	.	.	.	.	
		I етап 2023 рік	1200,0	.	1200,0	*	*	*	.	.	.	.	.	.	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2.	Погашення заборгованості за виконані роботи з будівництва очисних споруд каналізації господарсько-побутових стоків в м. Борщів по вул. Нічлава	Борщівська міська рада (за згодою)	Згідно з проектом												Борщівською міською радою закуплено та встановлено установку КУБО-250 для забезпечення біологічної очистки стічних вод
		Усього, у т. ч.	27075,215	14917,695	7000,0	.	5157,52	.	3500,0	.	3500,0	.	.	.	
		I етап 2023 року	3500,0	*	3500,0	.	*	.	3500,0	.	3500,0	.	.	.	
3	Будівництво локальних очисних споруд східної частини м. Бучач по вул. Шухевича	Бучацька міська рада (за згод)	Згідно з проектом												Захід не фінансувався, роботи не проводились.
		Усього, у т.ч.	5934,739	4747,791	.	.	1186,948	.	.	.	.	.	.	.	
		I етап 2023 рік													
4	Реконструкція каналізаційних очисних споруд у місті Копичинці Чортківського району Тернопільської області	Копичинецька міська рада (за згодою)	Згідно з проектом												Захід не фінансувався, роботи не проводились.
		Усього, у т.ч.	*	*	.	.	*	.	.	.	.	.	.	.	
		I етап: 2023рік	*	*	.	.	*	.	.	.	.	.	.	.	
5	Реконструкція міських очисних споруд у м. Кременець	Кременецька міська рада (за згодою)													Захід не фінансувався, роботи не проводились.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
8	Будівництво локальних очисних споруд ТОВ „Товстенський крохмальний завод Компанія „Контінентал Фармаз Груп” с.Товстенке Чортківського району	Компанія „Контінентал Фармаз Груп” (за згодою)													Захід не фінансувався, роботи не проводились.	
		Усього, у т.ч.	*	.	.	.	.	*	.	.	.	.	.	.		.
		I етап: 2023 рік	*	.	.	.	.	*	.	.	.	.	.	.		.
	Будівництво загальноміських каналізаційних очисних споруд м.Бережани	Бережанська міська рада (за згодою)													Захід не фінансувався, роботи не проводились.	
		Усього, у т.ч.														
		I етап 2023 рік														
За напрямом 3		Усього, у т.ч.	73889,525	54066,605	8200,00	.	11622,92	.	3500,0	.	3500,0	.	.	.		
		2023 рік	9928,198	4705,38	4700,0	.	522,818	.	3500,0	.	3500,0	.	.	.		
4. Управління відходами																
1	Забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів та небезпечних хімічних речовин, у тому числі непридатних або заборонених до використання хімічних засобів захисту рослин	Управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)													Упродовж звітнього періоду вивчалось питання можливості співфінансування заходу шляхом залучення коштів з бюджетних рахунків органів місцевого самоврядування. У I півріччі 2023 року захід не фінансувався, роботи не виконувались.	
		Усього, у т.ч.	2000,0	.	1200,0	.	800,0									

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
		I етап 2023 рік	2000,0	,	1200,0	,	800,0								
2	Реалізація заходів регіонального плану управління відходами в Тернопільській області до 2030 року	Виконавці регіонального плану	за проектами згідно з регіональним планом												Станом на 01.07.2023 року проект Регіонального плану управління відходами в Тернопільській області до 2030 року не затверджено. У зв'язку з цим заходи не реалізовувались.
		Усього, у т.ч.	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
		I етап 2023 рік	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
3	Збирання, перевезення та утилізація відпрацьованих ламп розжарювання на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 10 січня 2023р. № 25 „Про реалізацію експериментального проекту щодо створення сприятливих умов для забезпечення ефективного споживання електричної енергії населенням”	управління екології та природних ресурсів обласної військової адміністрації	Згідно з договором												Упродовж звітного періоду Тернопільською філією АТ „Укр-пошта” передано на утилізацію 659021 одиниць отриманих від населення відпрацьованих ламп розжарювання.
		Усього, у т.ч	2050,2	,	2050,0										
		I етап 2023 рік	2050,2	,	2050,0										
За напрямом 4		Усього, у т.ч	4050,2	,	3250,2		800,0								
		2023 рік	4050,2	,	3250,2		800,0								
5. Розвиток екомережі та збереження біорізноманіття															

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1	Розроблення проектів створення території та об'єктів природно-заповідного фонду	Управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації, районні державні адміністрації, обласна, районні ради, органи місцевого самоврядування, власники (користувачі) земельних ділянок (за згодою)	Згідно з договорами													Велися роботи з підготовки документів до проектів створення (розширення) 24 територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 12,41 тис. га. Обстежено 4 природних комплекси на околицях с. Горожанка Монастирської міської територіальної громади, перспективних для створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду. За поданням обласної державної адміністрації на розгляді в Офісі Президента України схвалений Кабінетом Міністрів України проєкт Указу Президента України про розширення території національного природного парку „Кременецькі гори” на 532,8362 га, в Міндовкілля - матеріали про розширення території національного природного парку „Кременецькі гори” ще на 188,59 га.
		Усього, у т.ч.	1400,0	,	1400,0	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	
		I етап 2023 рік	200,0	,	200,0	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	
2	Установлення в натурі (на місцевості) меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду як ключових елементів екологічної мережі	Управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації, районні державні адміністрації, обласна, районні ради, органи місцевого самоврядування, власники (користувачі) земельних ділянок (за згодою)	Згідно з договорами													Розпочато розроблення земельпорядної документації з організації та встановлення меж для 28 територій та об'єктів природно-заповідного фонду на суму 450 тис. гривень

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
		I етап 2023 рік	600,0	200,0	400,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
За напрямом 5		Усього, у т.ч.	12600,0	1400,0	8538,0,0	-	1900,0	810,0	450,0	-	450,0	-	-	-	
		2022 рік	2455,0	200,0	1850,0	-	275,0	130,0	450,0	-	450,0	-	-	-	
6. Забезпечення охорони та раціонального використання природно-ресурсного потенціалу області															
1	Формування і передача у користування державним та комунальним підприємствам, установам та організаціям земельних ділянок для збереження та використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, ведення лісового та водного господарства за рахунок коштів, які надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва.	Управління екології та природних ресурсів обласної військової адміністрації, органи місцевого самоврядування, комунальні лісогосподарські підприємства (за згодою), національні парки „Дністровський каньйон” і „Кременецькі гори”	Згідно з договорами												На сьогодні проінвентаризовано землі та встановлено межі для 279 територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 41,7 тис. гектарів. Сформовано земельні ділянки водного фонду загальною площею 48015,0259 гектарів Проведено інвентаризацію лісових ділянок державної форми власності на загальній площі 131902,7168 гектарів.
		Усього, у т.ч.	5700,0	-	1500,00	-	4200,0	-	235,589	-	102,3	-	133,289	-	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
		I етап 2023 рік	1040,0	.	400,0	.	640,0	.	235,589	.	102,3	.	133,289	.	
2	Проведення інвентаризації поєзахисних лісових смуг, розташованих на землях сільськогосподарського призначення	Органи місцевого самоврядування (за згодою)	Згідно з договорами												Інвентаризація поєзахисних лісових смуг, розташованих на землях сільськогосподарського призначення не проводилася
Усього, у т.ч.		2100,0	.	.	.	1400,0	700,0	.	.	.	.	.	.	.	
I етап 2023 рік		350,0	.	.	.	200,0	150,0	.	.	.	.	.	.	.	
3	Проведення лісовпорядкування придорожніх лісових смуг області	Управління капітального будівництва облдержадміністрації	Згідно з договорами												Лісовпорядкування придорожніх лісових смуг області не проводилося
Усього, у т.ч.		900,0	.	900,0	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
I етап 2023 рік		300,0	.	300,0	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
4	Розроблення проєктів землеустрою щодо відведення земельних ділянок площею 319 га у постійне користування НПП „Дністровський каньйон” для збереження та використання національних природних	управління екології та природних ресурсів обласної військової адміністрації, національний природний парк „Дністровський каньйон”	Згідно з проєктом												Укладено договір з Тернопільською регіональною філією „Центр державного земельного кадастру” на розроблення проєкту землеустрою щодо відведення лісових земель у постійне користування площею 319,00 гектарів, з обласного бюджету на виконання цих робіт

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	парків та оформлення речових прав на земельні ділянки	Усього, у т.ч.	287,1	.	287,1				287,1		287,1				спрямовано 299 тис. гривень.
		I етап 2023 рік	287,1		287,1				287,1		287,1				
За напрямом 6		Усього, у т.ч.	8987,1	.	2687,1	.	5600,0	700,0	389,4		389,4			.	
		2022 рік	1977,1	.	987,1	.	840,0	150,0	389,4	.	389,4	.		.	
7. Створення та забезпечення функціонування системи моніторингу довкілля області.															
За напрямом 7		Усього, у т.ч.			.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
			.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
8. Забезпечення доступу громадськості до інформації про стан довкілля та підвищення екологічної свідомості населення															
1	Проведення просвітницької та інформаційних заходів екологічного спрямування	Управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації із залученням громадських організацій екологічного спрямування													Захід виконувався без залучення бюджетних коштів. Протягом звітного періоду на сайті управління екології та природних ресурсів обласної військової адміністрації опубліковано 137 інформацій та статей. 3 екологічних питань у мережі „Фейсбук” опубліковано та поширено 472 дописи. Проведено інформаційні компанії спрямовані на відзначення ряду екологічних дат та акцій.
		Усього у т.ч.	145,0	.	95,0	.	.	50,0	.	.	.	.	.	.	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
		I етап 2023 рік	20,0	.	10,0	.	.	10,0	.	.	.	.	.	.	
2	Запровадження та організація в закладах освіти області обласного конкурсу „Вода-джерело життя”	Управління освіти і науки облдержадміністрації, Регіональний офіс водних ресурсів у Тернопільській області, Тернопільський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді													У березні 2023 року проведено обласний конкурс „Вода - джерело життя”.
		Усього, у т.ч.	50,0	.	50,0	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
		I етап 2023 рік	5,0	.	5,0	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
3.	Створення на базі установ природно-заповідного фонду області профільних гуртків для учнівської молоді	Управління освіти і науки облдержадміністрації, установи природно-заповідного фонду області (за згодою)													Природний заповідник „Медобори” координує діяльність трьох гуртків лісівничого спрямування. Разом з гуртківцями проведено обліки шиверекії подільської та горлиці весняної.
		Усього, у т.ч.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		I етап 2023 рік	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4	Створення на базі закладів освіти області спільно з установами природно-заповідного фонду екологічних стежок, дендраріїв, кутків живої природи	Управління освіти і науки облдержадміністрації, установи природно-заповідного фонду області (за згодою)													У закладах освіти області функціонують 148 гуртків еколого-натуралістичного напрямку, в яких навчається 2078 дітей. У Тернопільському обласному центрі еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді для дітей працює

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
7	Організація і здійснення робіт з екологічної освіти в установах природно-заповідного фонду: проектування та будівництво еколого-просвітницьких центрів та майданчиків, створення експозицій, музеїв природи, облаштування екологічних стежок, проведення публічних еколого-освітніх заходів, випуск друкованої продукції на екологічну тематику тощо	управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації, національні природні парки „Дністровський каньйон”, природний заповідник „Медобори”, Кременецький ботанічний сад	Згідно з договорами												В установах природно-заповідного фонду функціонує два еколого-просвітницькі центри та один музей природи. У національному природному парку «Дністровський каньйон» створено музей геологічних, палеонтологічних та історичних зразків. З обласного фонду охорони навколишнього природного середовища виділено кошти в сумі 299 954 грн. та розпочато роботи з будівництва еколого-освітнього майданчика в м. Заліщики. Національним природним парком «Кременецькі гори» подано запит в Міндовкілля України про виділення коштів для будівництва візит-центру. Заплановано створити 5 еколого-просвітницьких центрів. Організовано та проведено ряд природоохоронних, еколого-просвітницьких заходів до Всеукраїнських та Міжнародних екологічних акцій. На природоохоронну тематику створено презентації, відеоролики, надруковано ряд інформаційних буклетів.
		Усього, у т.ч.	3300.0	.	3300.0	.	.	.	419,954	.	419,954	.	.	.	
		I етап: 2023 рік	600,0	.	600,0	.	.	.	419,954	.	419,954	.	.	.	
За напрямом 8		Усього, у т.ч.	3495,0	.	3445,0	.	.	50,0	419,954	.	419,954	.	.	.	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
		2023 рік	625,0	.	615,0	.	.	10,0	419,954		419,954				
9. Інші природоохоронні заходи															
1.	Проведення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування	Департаменти економічного розвитку і торгівлі; архітектури, містобудування, житлово-комунального господарства та енергозбереження; управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Згідно з договорами та розрахунками												Захід не фінансувався, роботи не проводились.
		Усього, у т.ч.	735,0	.	735,0	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
		I етап 2023 рік	200,0	.	200,0	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
За напрямом 9		Усього, у т.ч.	735,0	.	735,0										
		2023 рік	200,0	.	200,0										
Усього за програмою, у т.ч.			105605,825	56866,605	27304,3	-	19922,92	1010,0	4892,643	-	4759,354	-	133,289	-	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2023 рік			20384,498	5605,38	12051,3	-	2437,818	290,0	4892,643	-	4759,354	-	133,289	-	

**Заступник начальника управління –
начальник відділу формування екологічної
мережі, природних ресурсів, екологічного
моніторингу та зв'язків з громадськістю**

Оксана Москалик 25 95 66

Ігор П'ЯТКІВСЬКИЙ

Виконання результативних показників програми

№ п/п	Назва показника	Одиниці виміру	Вихідні дані на початок програми	Вихідні дані на завершення програми		У звітному році* 2023 рік		Пояснення розбіжностей між запланованим та фактичним виконанням
				план	факт	План 2023 рік	Факт за I півріччя 2023 року	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I Показники продукту програми								
1	Знешкодження непридатних або заборонених до застосування хімічних засобів захисту рослин	т		17,032		17,032	0	Захід буде виконуватись за умови співфінансування з боку органів місцевого само-врядування.
2	Розроблення проектів утримання та реконструкції парків - пам'яток садово-паркового мистецтва, проектів організацій територій дендропарків	шт.		23		3	0	Заходи не реалізовувались
3	Проведення еколого-просвітницьких заходів	шт.		22		5	7	Заходи проводились установами природно-заповідного фонду, а також Регіональним офісом водних ресурсів у Тернопільській області, Тернопільським обласним центром еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді, закладами освіти області
4	Впровадження заходів із зменшення забруднення водних об'єктів/ збудовані чи реконструйовані очисні споруди	к-сть		19		6	0	Заходи не реалізовувались
5	Розширення площі природно-заповідного фонду області	тис.га		61,8	0,28	8,8	-	Реалізація поставлених завдань суттєво залежить від конструктивної позиції органів лісового та мисливського господарства у зв'язку з тим, що утворення нових об'єктів природно-заповідного фонду можливе, в основному, за рахунок лісових площ, а також сільських, селищних, міських рад, які згідно з вимогами статей 51-53 Закону України „Про природно-заповідний фонд України”, статей 26, 43 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні” погоджують організацію територій та об'єктів природно-

1	2	3	4	5	6	7	8	9
								заповідного фонду. Загалом обласним управлінням лісового та мисливського господарства і підпорядкованими йому державними лісгосподарськими підприємствами, органами місцевого самоврядування у 2009-2022 роках відмовлено в організації 61 нової території та об'єкта природно-заповідного фонду та розширенні існуючих загальною площею 49,31 тис. га.
6	Площа сформованих земельних ділянок, переданих у користування державним та комунальним підприємствам, установам та організаціям для збереження і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, ведення лісового та водного господарства	тис.га		139,33		27,32	10,40	Роботи з інвентаризації земельних ділянок продовжуються на замовлення органі місцевого самоврядування.
7	Збирання, перевезення та утилізація відпрацьованих ламп розжарювання	к-сть		2 412 000		2 412 000		Упродовж звітнього періоду Тернопільською філією АТ „Укрпошта” передано на утилізацію 659021 одиниць отриманих від населення відпрацьованих ламп розжарювання.
II Показники ефективності програми								
1	Вартість знешкодження непридатних або заборонених до застосування хімічних засобів захисту рослин	тис. грн.		2000,0		2000,0	-	Сільськими, селищними, міськими радами не умовах співфінансування кошти з бюджетів територіальних громад не виділялися.
2	Вартість розроблення проектів утримання та реконструкції парків -пам'яток садово-паркового мистецтва, проектів організацій територій дендропарків	тис. грн.		2500,0		375,0	-	Сільськими, селищними, міськими радами кошти на розроблення проектної документації не виділялися
3	Вартість проведення еколого-просвітницьких заходів	тис. грн.		195,0		325,0	-	-
4	Вартість впровадження заходів із зменшення забруднення	тис. грн.		140373,64 7		9928,198	-	Кошти не виділялись

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	водних об'єктів/ збудовані чи реконструйовані очисні споруди							
5	Вартість розширення площі природно-заповідного фонду області	тис. грн.		1400,0		200,0	-	Кошти не виділялись
6	Вартість проведених робіт з формування земельних ділянок та передачі у користування державним та комунальним підприємствам, установам та організаціям для збереження і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, ведення лісового та водного господарства	тис. грн.		5987,1		1157,1	972,689	-
7	Вартість збирання, перевезення та утилізація відпрацьованих ламп розжарювання	тис. грн.		2050,2		2050,2	-	Кошти не виділялись
III Показники якості програми								
1	Відсоток знешкодження непридатних або заборонених до застосування хімічних засобів захисту рослин	%		100		100	0	Захід не реалізовувався
2	Динаміка розроблення проєктів утримання та реконструкції парків - пам'яток садово-паркового мистецтва, проєктів організацій територій дендропарків	%		100		15	0	Захід не реалізовувався
3	Відсоток проведення еколого-просвітницьких заходів	%		100		15	21	-
4	Відсоток зменшення забруднення водних об'єктів	%		100		30	0	Захід не реалізовувався
5	Відсоток розширення площі природно-заповідного фонду області	%		100		14	8,95	Реалізація поставлених завдань суттєво залежить від конструктивної позиції органів лісового та мисливського господарства у зв'язку з тим, що утворення нових об'єктів

1	2	3	4	5	6	7	8	9
								природно-заповідного фонду можливе, в основному, за рахунок лісових площ, а також сільських, селищних, міських рад, які згідно з вимогами статей 51-53 Закону України „Про природно-заповідний фонд України”, статей 26, 43 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні” погоджують організацію територій та об’єктів природно-заповідного фонду. Загалом обласним управлінням лісового та мисливського господарства і підпорядкованими йому державними лісогосподарськими підприємствами, органами місцевого самоврядування у 2009-2022 роках відмовлено в організації 61 нової території та об’єкта природно-заповідного фонду та розширенні існуючих загальною площею 49,31 тис. га.
6	Частка сформованих земельних ділянок, переданих у користування державним та комунальним підприємствам, установам та організаціям для збереження і використання територій та об’єктів природно-заповідного фонду, ведення лісового та водного господарства	%		100		15	7,46	Перенесено на друге півріччя
7	Відсоток зібраних, перевезених та утилізованих відпрацьованих ламп розжарювання	%		100		100		-

**Заступник начальника управління –
начальник відділу формування екологічної
мережі, природних ресурсів, екологічного
моніторингу та зв’язків з громадськістю**

Ігор П'ЯТКІВСЬКИЙ

Оксана Москалик 25 95 66